

Kedves Edit, legkedvesebb unokatestvérem!

Ne haragudj, hogy csak most jelentkezem, de már nagyon régen találkoztunk, és furdal a lelkiismeret a hallgatásom miatt. Beszéltünk telefonon, mielőtt kijöttem volna Dél-Koreába, kérted, hogy majd meséljek. Nos, itt vagyok már Ázsiának e varázslatos szegletében, de ezt nem lehet néhány szóval elmondani. Mikes Kelemen példája lebeg előttem, aki követte fejedelmét a száműzetésben, és irodalmunk gyöngyszemei lettek nénjéhez küldött levelei. Ilyen sikerekben persze azért én nem reménykedem, de az itt átélt élmények megérnek néhány sort. Tudom, hogy téged is vonzanak az érdekes emberek, engem mindig magukkal ragadtak az egyéniségek, de ilyen elképesztő kavalkádra még én sem voltam felkészülve. Mindenesetre megpróbálom eléd tárni e színes mesevilágot, de tartok tőle, hogy csak töredékét tudom visszaadni az érzéseimnek. Mindenesetre hálát adok a Sorsnak (emellett Posta Palinak, a vezetőknek, aki meghívott a csapatba, és még néhány szponzoromnak), hogy itt lehetek.

Igaz, még nem is meséltem, hogy kerültem ily távol szép hazánktól. Tudod jól, hogy íjászedző vagyok, évek óta szervezünk Egerben versenyeket, amelyek idővel egyre rangosabbakká váltak. Az ország minden szegletéből jönnek a Dobó, Mekcsey és Bornemissza kupákra, néhányszor külföldiek is részt vettek már a megmérettetéseken, így néhány évvel ezelőtt itt járt egy Daniel Seong nevű úriember, aki a dél-koreai Íjászszövetség megbízásából járta Európa rangosabb hagyományőrző versenyeit. Náluk igen komoly tradíciói vannak az íjászatnak, az utóbbi olimpiákon és világversenyeken rendszeresen az élmezőnyben végeznek a versenyzőik. A legmodernebb edzésmódszerek és a tökéletes technikai háttér, a kormány maximális támogatásával és szinte korlátlan pénzügyi fedezet, csupán ennyi a „koreai csoda” titka. A hagyományőrző íjászatban természetesen nincs ekkora pénz, de jut a tortából erre is jócskán. Én azért boldog lennék, ha nálunk csak töredéke jutna imádott sportágunkra. Daniel Seong a Szövetsége pénzén beutazta a fél világot, rengeteg fényképet készített és publikált is a versenyekről. Az egri verseny nagyon tetszett neki, az egyik cél, a „tüzes kerék” olyan mély benyomást tett rá, hogy alig tudta otthagyni. Ez egy egyszerű, enyhe lejtésű vályú, az elején csapágyra szerelt pajzs egy kampóval, amit beakasztunk egy vastag

szivacsból készült kerékbe, a végén egy paraván. A versenyzőnek két lövésre van alkalma, ha eltalálja a pajzsot, kiold a szerkezet és a kerék fokozatosan gyorsulva legurul a takarásba. A sikeres első lövés tíz pont, majd a gördülő kerékre, gyorsan újabb vesszőt előkapva kell a második lövést leadni. Különböző értékű zónák vannak a keréken, koncentrikusan elhelyezve. Egy átlagos magyar tradi íjász számára nem okozhat gondot, elég sokfelé alkalmaznak már hasonló célokat, de a kis koreait lenyűgözte a feladat. Nem tudott betelni vele, kb. ezer képet készített róla, majd elkezdte benne keresni a chip-et, ami az egészet mozgatja. Egész egyszerűen nem akarta elhinni, hogy a kerék magától legurulhat, váltig kereste a „technikát” a szerkezetben. A gravitációt, mint olyat, figyelmen kívül hagyta, úgy utazott végül haza, hogy ezek a trükkös magyarok elrejtették előle a „szerkezetet”. Mindenesetre megcsinálták ők is, ez lett először a „Firewheel of Eger”, később csak egyszerűen a magyar cél, ami már harmadik éve nagy kihívás a résztvevőknek.

Mindezekről csak azért írtam ilyen hosszasan, mert jórészt emiatt az egyszerű, ámbar ötletes cél miatt lehetek itt. Kis csapatunk vezetője, Posta Pali, akivel még az egri versenyek idején barátkoztam össze, jó kapcsolatot ápol Daniel Seonggal, aki meghívta néhány társával az egy WTAF versenyre. World Traditional Archery Festival, a világ hagyományőrző íjászáinak talán legszínesebb találkozója, az egyetlen olyan megmérettetés, ahol ennyiféle íjat láthat az ember. Pali révén a szövetségnek már van magyar alelnöke is, és a kis koreai emlékezett rám, már évek óta hívott, de csak most tudtam „összekaparni” rá az anyagiakat.

Dunaújvárosban részt vettünk egy kétnapos „összetartáson”, tíztagú csapatunk itt állt össze először. Néhányukat ismertem már a különböző versenyekről, de a többiekkel is hamar megtaláltam a hangot. A tradicionális íjászok között van egyfajta összetartozási érzés, de ez egyébként ugyanúgy jellemző a más kategóriákban jeleskedő íjászokra is. Hasonló a hasonlónak örül, megmondták már az antik világban is, mi ezt a részét szeretjük az íjászatnak. Természetesen mindenki a saját fegyverére esküszik, de ez így van az előemberek óta, akik először hasonlíthatták össze a szakócat a kőbaltával. Én tisztelek mindenkit, aki íjat fog a kezébe, de azt sem szabad elfelejteni, hogy az íjászat összes ága az ősember primitív botijából fejlődött ki. Elfogadom, hogy valakit nem elégít ki egy

egyszerű íj, technikai segédeszközök egész tárházát szereli az íjára, csak közben elveszíti a dolog a varázsát számomra. Arról nem is beszélve, hogy mi azért furcsán néznénk ki a történelmi viseletünkben egy csigás íjjal lövöldözve, az olyan lenne, mintha legközelebb Dobót alakítva egy Kalasnyikovval lövöldöznék.

Ott, Dunaújvárosban természetesen csak tradicionális íjak voltak, és tapasztalt lövészek alkották a magyar küldöttséget. Az interneten, az íjászfórumon kisebb vitát kavart a csapat összetétele, amit máig nem értek. Érthetetlen ellenszenvet tapasztaltam és vad dühöt a csapat összetételével kapcsolatban, nevetséges szörszálhasogatással körítve. Valószínűleg olyan ügyek is húzódhattak a háttérben, amikre nincs rálátásom, mindenesetre már-már a paródia határát súrolta a vita. Végül is nem a Szövetség pénzén utaztunk ki, azért pedig remélem, nem kell magyarázkodnom, hogy a koreai ismerősöm meghívott, nekempedig sikerült szponzorokat szerezni. Hogy a többieket mi alapján válogatta össze Posta Pali, a delegáció vezetője, nem tudom, de sejtem. Szerintem három fő pont alapján döntött. Egyrészt próbált az ország minden területéről hívni legalább egy íjászt(Pécs, Szigetvár, Törökbálint, Kecskemét, Dunaújváros, Eger, Miskolc, Hajdúnánás, Paks), másrészt társaid elfogadjanak, végül, de nem utolsó sorban anyagilag tudd vállalni az expedíciót. Mónus Józsit, Gergics Józsit és Nemes Pistát jól ismertem előtte is, remek íjászok, Szórádi Ernő is tisztában volt vele sokszoros magyar bajnokként, hogy melyik részét kell húzni az íjnak. Hodosy Sanyi, Makai Robi, Lakatos Pisti és Saár Judit szintén rutinos versenyzők, két napon át lőttünk együtt, majd volt egy kis beszélgetés némi borocska mellett. Jó a csapat összetétele, kiegészítjük egymást. Mindenesetre nem gondoltam volna, hogy túl a negyvenen még felvehetem a címeres mezt. Lehet belekötni, hogy kiérdemelte-e közülünk mindenki, mindenesetre itt valamennyi résztvevő a nemzeti zászlójával vonul fel, nemzetére jellemző ruházatban és országa nevét jól feltüntetve. Akármerről is nézem, mi itt Magyarországot képviseljük, remélem, méltó módon tesszük majd ezt. Tudom, hogy ez nem olyan, mint egy olimpián hallgatni a himnuszt vagy vinni a magyar zászlót, de hidd el, borzongató érzés itt lenni.

Harmincöt országból vannak itt versenyzők, majdnem kétszáz regisztrált íjász, és elképesztő a felhozatal. Egzotikus országokból is érkeztek sporttársak, azt sem tudtam például eddig, hogy van Bhután

nevű ország. Négyen vannak a küldöttségükben, zakófelső, valami szoknyaszerű nadrág, sötétbarna térdzokni és lakkcipő! Ha nem látom, nem hiszem el, hogy ilyen szerelésben még közlekednek emberek...Méltóságteljes malájok, mosolygó nepáliak, hajlongó japánok, rezzenéstelen arcú kínaiak. Mexikót egy család képviseli, fantasztikusan jól néznek ki a nemzeti viseletükben. Az apa még a legvisszafogottabb köztük, az anyán tarka, élénk színű népviselet, a két lányukon eszméletlen szép azték tolldísz. Nagyon szépek amúgy is, a kisebbik olyan tizenöt lehet, nagy ígéret, a nagyobbik tizenhét-tizennyolc, és már most hegyeket hordanának el érte. Valamiféle titokzatosság lengi körül, kifejezőek a szemei, arcvonásai Mexikó rég elfeledett istennőit idézik. Hernan Cortez és konkvisztádorai láthattak ilyen egzotikus szépségeket annak idején. Mexikóban kevert nép él, az azték, tolték, miszték indiánok, a mayák és a spanyol hidalgók kései utódai magukon hordják őseik vonásait. Az anya is igazán szép lehetett egykor, még most is szemrevaló, ő a csapat lelke. Irányít, mosolyog, fényképez és bárkivel összeáll egy fotóra. A repülőút kissé megviselt minket, majdnem egy nap az út repülővel is, de már most azt mondom, megérte. Alighogy megérkeztünk és elfoglaltuk a szobáinkat, máris be kellett öltöznünk a felvonuláshoz. A csapatunk legnagyobb része honfoglalás kori ruházatban jelenik meg, csak én vagyok tizenhatodik századbeli vitéz, de olyan nagy különbség amúgy sincs. A szálló előtt gyülekezünk, Pali már többször volt kint, léptenyomon ismerősökbe botlik, én inkább nézelődöm. Nem hoztam most sem fényképezőgépet, nem vagyok egy technikai zseni, a legegyszerűbb masinák is kifognak rajtam, viszont kitárom az érzékszerveim, látok, hallok, tapintok, ízlelek, szagolok, érzem a rezdüléseket. Már többen megjegyezték, hogy hogyan tudok olyan sok kis apróságot megjegyezni, amin mások átsiklanak. Egyszerű a válasz, valaha a legtöbb ember jó megfigyelő volt, elemi érdekükben állt, akár vadászatról, akár harcról legyen szó. A technika rohamos fejlődésével ezek a dolgok háttérbe szorultak, vakon rábízzuk magunkat a gépeinkre. Egy ilyen őskövület, mint én, kénytelen a megfigyelőkészségére és a megérzéseire hagyatkozni, gépek és kielégítő nyelvtudás hiányában. Most is csak fejben rögzítem a látnivalókat, majd utána „elemzek”. A legtöbben, amikor fényképeznek, nem tudnak mindenre figyelni, csak egyes mozzanatokot tudnak megörökíteni. Kétségtelen tény, hogy egyfajta

előnye van annak a hozzáállásnak is, ahogy én figyelek, a dolgokat egészében befogadva, de így kerek a történet. Számomra is jó végignézni a cimborák fotóit, legtöbbször adnak amúgy is, mindig eszembe jut róluk néhány momentum. Amikor Szöllösy Gáborral voltunk Törökországban, ő rengeteg képet készített, és ezeket kiírta egy lemezre, amit nekem adott. Meghívtak néhány előadásra, ahol a képek segítségével parádés produkciókkal rukkolhattam elő. Biztos vagyok benne, hogy itt Koreában is lesz anyag, ahogy körbenézek, mindenütt buzgón fotózó honfitársaimat látom. Szerencsére csak én vagyok ilyen lusta, bár már tényleg nem ártana venni valami egyszerűbb gépet. Majd egyszer...

Mindenesetre most egyre csak kapdosom a fejem az újabb és újabb látnivalókra. Néhány koreai lovas érkezik, középkori bőrpáncélban és fegyverzetben, ők lesznek a kísérőink a verseny helyszínére. A japán szamurájokon és a mongol nehézlovasságon volt hasonló páncélzat, rákfarakként védve a harcos testét. Az egyikük különösen vad fej, az ilyenekre szokták az olcsó gengszterfilmekben osztani a gonosz szerepét. A másik lovas sem piskóta, iszonyúan nagy feje van, alig találhattak rá sisakot. Igazán nem akarom kritizálni az arcvonásait, elég legyen róla annyi, mintha a kezébe adnának egy baltát egy kötömb előtt, hogy faragd meg embernek, utána öt ütés után elvennék a szerszámot tőled. Végtelenül jóindulatú figura lehet egyébként, állandóan mosolyog, hátborzongató látvány amúgy, de ő nem zavartatja magát, örül az életnek...Hát, nem semmi, majd küldök egy képet róla, komolyan mondom, ekkora fejű embert még nem is láttam.

Közben előkerülnek a mongolok, róluk már sokat meséltek azok, akik jártak már itt az előző versenyeken is. Nekem amúgy nagy kedvenceim, elég sokat olvastam már róluk, igazi harcos nép, most kíváncsian figyelem őket. Első benyomás: a repülőút alatt nem narancslevet ittak...Legtöbbjük csak dúdolgat, egyfajta mélabú lengi őket körül, ahogy színpompás deel-jükben, díszes csizmáikban himbálóznak, de néhányuknak már sikerült annyit inniük, hogy újra Dzsingisz kán seregében érzik magukat. Miután mindenkit megölelgettek és körbekínálgatták butykosaikat, portyára indulnak. A nagy kedvencem egy kerek képű fiatal nuker, aki cirka tizenötször jött oda hozzám, hogy biztosítson örök barátságáról. Minden egyes ilyen alkalommal illendően be is mutatkozott, az ötödik után már kerestem a kandi kamerát, hogy szórakoznak-e velem, de nem, a harcos itta

csak bátorra magát. A mongoloknál az egyszerű harcosokat nukernek nevezték a régi időkben, ha valaki kitűnt hősiességével a csatákban, az a baatur nevet kapta. Talán innen ered a mi bátor melléknevünk is, állítólag rokonnépek is vagyunk szegről-végről, mindenesetre a mongol baaturt inkább hősnek lehetne fordítani, Ulaanbaatur, a főváros szó szerint Vörös Hőst jelent. Na igen, a fényes szelek Mongólián is átsüvítettek... A szépreményű nuker mindenesetre még egyszer átölelt, darabos angolsággal közölte velem, hogy nagyon jó haverok vagyunk, ám ekkor észrevette a mexikói leányzókat. Lelkében felébredt a vadállat, szeme felcsillant, ősei példája lebeghetett szeme előtt, vagy csak egyszerűen ilyenek. Odavágódott az azték babához és keresetlen egyszerűséggel átölelte, majd csattanós csókot adott a meglepődött leányzónak. Szegény illedelmesen tűrte az ismerkedésnek e számára talán kissé rámenősnek minősíthető formáját, kényszeredetten várta a rítus végét, de újdonsült mongol barátom egyszerűen nem tudott betelni a pompás hölgyeménnyel. Újra és újra ölelgette volna az egyre jobban feszengő szenyoritát, átszellemült arcán láttam, hogy nem lesz egyszerű kivenni a zsákmányt a karmaiból. Dzsingisz kán, a mongol birodalom megalapítója azon túl, hogy megdöbbenően jó hadvezér volt, számtalan egyéb jó tulajdonsággal is rendelkezett, többek között híres volt emberismeretéről. Tudta, mi kell a harcosainak egy győztes csata után: ital, nők, fékevesztett életöröm. Akik olyan közeli ismerősei voltak a halálnak, mint vad seregének tagjai, azok nem a hosszas udvarlásaikról, andalító szonettek énekléséről, meseszépen elrendezett virágcsokros szerenádjairól lettek híresek. A nagy kán, később legendás hadvezérei, Szübötej bagatur, vagy Dzsebe nojon, egy győztes ostrom után általában három napot engedélyeztek diadalittas katonáiknak. Elképzelhető, hogy mi minden fért bele ebbe a három napba, voltak meghódított városok, amelyek évekig nyögték ezt a rövid, de annál vehemensebb „mulatozást”. Dzsingisz valószínűleg tudta, hogy ha ennél tovább maradnak emberei, a városban nem marad élet, valamit viszont adni kellett a zsákmányra éhes vitézeknek. A kincskeresők persze megtalálták az elbújtatott asszonyokat, lányokat, majd rövid, „mongolos”udvarlás után megtörténtek a dolgok a természet törvényei szerint. A feltűnően szép nőket vezéreik elé vitték, néhányat meghagytak szolgálataikra, a többséget lemészárolták. Minek annyi éhes szájat etetni, kell a kocsijukon a hely amúgy is a

zsákmánynak, nőt úgyis találnak majd megint. Szigorú, zord világ volt ez, a hosszú hadjáratok eldurvítják még a jámborabb emberek lelkét is, a mongolokat amúgy sem kényeztette el a környezetük.

Most mintha hallanám a csatakürtök rikoltozásait, a fémpengék csattogását, ahogy az ifjú nuker a mexikói lány után eredt. Talán az járt a fejében, hogy mexikói nője még Dzsingisz kánnak sem volt, pedig a Világ Megrengetője sikerei csúcsán számtalan nép szebbnél szebb nőjét birtokolhatta, talán csak ősei vére taszíthatták Tenochitlan lánya felé, mindenesetre idejét éreztem a beavatkozásnak. Most én toppantam a vágytól fűtött nuker elé és mutatkoztam be neki, majd átöleltem és én is biztosítottam soha el nem múló, mélységes barátságomról. Egy kicsit zavarba jött, valami rémlett neki, hogy mintha most mást szeretett volna csinálni, mint barátkozni, de kihasználva megingását, tovább ütöttem a vasat. Előkaptam a flaskámat és megkínáltam egy kis jóféle kisüstivel. A mongoloknak nagy gyengéjük az alkohol, ezzel még Dzsingisz kán sem tudott mit kezdeni, szeretik tiszta szívükből. A probléma inkább azzal van, ahogy hat rájuk a szesz. Állítólag a mongloid rassz genetikai felépítéséből hiányzik egy DNS, ami az alkohol lebontását segítené, így másképp hat rájuk az ital, mint a kaukázusi vagy a negroid típusú embercsoportokra. Az észak-amerikai indiánok, szintén a mongloid rassz gyermekei, egyszerűen képtelenek megbirkózni a „Tüzes Vízzel”. Távoli rokonaik, a mongolok hasonló „csizmában” járnak, nem volt véletlen, hogy a régmúlt időkben csak fegyvertelenül vehettek részt a kánok vacsoráin. Gondolom, néhányszor rövidre zárták a vitás eseteket a helyszínen, amúgy is híresek a toleranciájukról és a problémamegoldó készségükről.

De most veszem csak észre, hogy nagyon leragadtam a mongoloknál. Kétségkívül figyelemre méltó nép, de vannak itt mások is. A legnagyobb létszámú csapattal egyébként a kínaiak, a japánok, a magyarok és a mongolok képviselték a hazájukat. Tényleg elképesztő a kavalkád, minden pillanatban újabb érdekességeket fedezek fel, tényleg leírhatatlan a látvány. Harmincöt ország fiai és lányai, a kísérekkel együtt vagy kétszáz ember. Legtöbbjük nemzetükre, országukra utaló ruházatban, viseletben, egyszerűen imádtam nézni e színes forgatagot. Az egyik pillanatban egy spártai hoplitát bámulsz csodálkozva, majd eléd toppan néhány kőarcú katona a Csin dinasztia idejéből, hátrébb néhány szamuráj az óriási jumikkal, amott a

mongolok egy szőrmébe öltözött finn házaspárral beszélgetnek. Gondolom, sok közös témájuk lehet, ámbár itt mindenki egyenlő abban, hogy szereti az íjászatot és a hagyományokat. Malájok és nepáliak, néhány long-bow-s angol, egy kanadai tanár gyönyörűen megmunkált indián íjjal, eredeti tegezzel, török íjászok szépen festett íjaikkal, románok népviseletben, felvidéki magyar barátaink, a Fekete Sóllyok, természetesen magyar íjakkal. Nem hozta mindenki magával az íjat erre az első találkozóra, itt még nem kell lőni, de a legtöbbet felszerelkeztek. Néhány egészen érdekes íjat egyből kiszúrtam, később még meg akarom nézni őket jobban is. Lassan összegyűlt a csapat, néhány koreai fiatal érkezik és elindítják a színes forgatagot a verseny helyszínére. Harley Davidsonon járőröző rendőrök biztosítása mellett sétálunk Daejeon főutcáján. Incheonba, Szöul mellé érkezett a repülőgépünk, egy távolsági busszal érkezünk a versenynek helyet adó városba. Nagyon kényelmes, színes tévével ellátott járat, nem ilyenekhez szoktam otthon, a jó egy óras út elrepült hamar. A versenynek helyet adó városról, Daejeonról annyit tudok csak, hogy a 2002-es futball világbajnokságon itt volt az ominózus Dél-Korea-Olaszország mérkőzés, ami a nyolc közé jutásért zajlott. Több, mint gyanús körülmények között, a hosszabbítás utolsó perceiben fejelt góllal a hazaiak nyertek, az olaszok habzó szájjal kergették a bírót. Byron Moreno, a bolíviai játékvezető örökre beírta magát a futballtörténelembe, ennyire pofátlanul csalni kevés ember merne a világ szeme láttára. Mindegy, legyen ez az ő keresztje, megfizethették érte rendesen, utána otthon is volt valami iszonyú botránya, el is tüntették ügyesen a pályákról, de ez az olaszokat nemigen vigasztalhatta Daejeonban. A dél-koreai embereket persze az olaszok lelkiállapota messzemenően hidegen hagyta, ők eufórikus állapotba kerültek a mérkőzés végére. Állítólag a győzelem után százezres tömeg lepte el azt a főutcát, amin most mi, íjászok sétáltunk a verseny helyszínére. Mindenfelől integető emberek, mosolygó járókelők, megszokhatták a csodabogarakat az évek alatt. Mondják, a VB idején külön parancsba kapták az emberek, hogy ne csodálkozzanak rá az európaiakra. Ebben az országban rend van, a gazdaság pedig ezerrel dübörög, az utcán csak hazai gyártású kocsikat látni: Daewo, Hyundai, Kia. Feltételezem, megengedhetnék itt is maguknak néhányan a külföldi luxusautót, de itt nem ez a trend. Ázsia kis tigrise, ahogy nevezik mostanában házigazdánkat, már szorongatja

a japán ipart is, és a kínaiak is megéreztek a konkurenciát. Minket, magyarokat persze ez nem érint, egy ilyen gazdasági nagyhatalom, mint mi, csak nevetünk ezen a fényűzésen, amit mindenfelé láthatunk. Egy idő után szinte immunis leszel a már-már dekadens kényelemkeresés láttán, de én voltam már a cső másik végén is, három éve Romániában turnéztunk. Magyarfaluban, Európa legkeletibb magyarok lakta részén szerepeltünk, nem semmi hely, annyit mondhatok. Túl Tündérországon, Erdélyen, a gyimesi csángókon, már az igazi belső Romániában egy elszigetelt kis falu, ahol még beszélnek a magyar egy archaikus változatát. Itt még használják a megszólításkor a kendet, amit szerintem az óhazában már senki, én legalábbis élő beszédben még nem találkoztam vele. Itt, ebben a kis faluban voltunk olyan szálláson, ahol a wc-t egy fabódé jelentette. Kerestünk benne valami ülőalkalmatosságot, de semmi nyugati puhulás. Puritán egyszerűség, néhány deszka, közepén egy lyuk, itt nem fogsz olvasgatni vagy filozofálni munkavégzés közben. Miközben a sarkaimon billegtem a rendkívül szűk bodegában, a fejemmel kinyomtam az ajtót, mire egy baromi nagy kakas két centiről a képembe kukorékolt. Mit mondjak, jelentősen felgyorsította a folyamatot, hamarább végeztem, mint gondoltam. Néhány napig elszerencsétlenkedtünk e nomád formációval, de akkor felfedeztük, hogy Antiéknál, a csángó vezérnél van faülőke. Itthon finnyásan ülnék rá, ott maga volt a szibarita fényűzés csúcsa. A csángó élményekről majd máshol írok még, hihetetlen volt egyébként, csak most eszembe jutott mint kontraszt, a luxuskényelmet elfigyelve.

Apropó, toalett. Nem akarom a témát túl sokáig boncolgatni, de történt egy mulatságos eset velem az érkezéskor. A veteránok már mesélték a repülőút alatt, hogy mire számítsunk, kényelem és technika mindenben és mindenhol, a wc automata lesz, gombnyomásra működik minden. Így is volt valóban, amikor megérkeztünk a szállásunkra, nekem egyből akadt némi elintéznivalón, így bedübörögtem a tényleg extravagáns fürdőszobába. Alkotás közben kíváncsian nézegettem a „műszerfalat”, az ülőke mellett volt vagy tizenkét gomb, sematikus ábrákkal és koreai írásjelekkel. Utóbbiak ugyan érdekesen néztek ki, de tanulmányaim nem terjedtek ki a megfejtésükre, így próbáltam a jelek alapján útmutatást kapni. Az akció végeztével szerettem volna a végterméket eltüntetni, de hiába nyomkodtam egyre dühösebben a gombokat, csak nem jártam sikerrel.

Vizet vágott rám, lepermetezett mindenhol, szárított, tán meg is fésült, de nem volt hajlandó gombnyomásra eltüntetni a produktumot. Hodosy Sanyi barátom, akivel egy szobába kerültem, már jelezte, hogy ő is szeretné tiszteletét tenni az egységben, kínomban már több gombot is megnyomtam egyszerre, hátha így sikerrel járok, de nem. Nem és nem indult meg a víz, bár a gombok ötletszerű nyomkodása néhány meglepő eredménnyel járt számomra, amiket itt nem részleteznék, elég az hozzá, hogy már azon voltam, hogy amúgy parasztosan csak leöblítem a cuccot, de még csak egy pohár sem volt a közelemben. Kacérkodtam a gondolattal, hogy mint a pelikán, a számba veszem a vizet és így oldom meg a gondom, de annyit azért feltételeztem a koreai barátainkról, hogy lehet itt más megoldás is. Végző kétségbeesésemben felhajtottam az ülőkét és ím, láss csodát, találtam a vezetéken egy bazi nagy rozsdás kart. Elszántan elfordítottam és jóleső érzéssel hallgattam a lezúduló víz dübörgését. Csúcstechnika, mi? Amúgy a mai napig nem tudom, hogy tényleg ez volt a megoldás, vagy csak én nem találtam meg a megfelelő gombokat, de nem szeretem az olyan helyzeteket, ahol pin-kód kell egy wc-lehúzáshoz.

Kicsit ismét elkanyarodtam a témától, de tudod, milyen csapongó szellem vagyok. Egyszerűen túl sok az információ, élmény és benyomás, amit szeretnék másokkal is megosztani, de nem megy egyszerre. Amikor idegenben jár az ember, érdeklődve figyel mindenre, óhatatlanul összehasonlítja a dolgokat az otthoni megfelelőjével. Mondjuk a magyar gazdaságot összehasonlítani a dél-koreaival önmagában is paródia, de én nem vagyok gazdasági szakértő, hogy a miértet keressem. Döngetjük a mellünket, hogy mi magyarok vagyunk, mennyi tudóst, művészt, híres embert adtunk a világnak, csak közben szép lassan elmegy mellettünk mindenki. Többre van ez a nép hívatva, mint ahol ma tart, de ugorjunk, mint Pósalaky bácsi.

Közben megérkeztünk egy nagy parkba, ahol már megépítették a pavilonokat, minden résztvevő ország neve fent virított rajtuk, koreai írásjelekkel és angolul. Miközben valami hivatalos személy koreai nyelven, angol tolmácsolással fogadta a versenyzőket és hosszasan ecsetelt valami nagyon fontos dolgot, én rutinosan inkább nézelődtem és ismerkedtem. A mongolok mellé sodródtam, egyszerűen elvarázsoltak. Van köztük egy figura, akkora mint egy hegy, oszlopnyi

lábak, fatörzsnyi karok, jókora has, a süvege mint egy kisebbfajta jurta. Ő is érdeklődve mért fel, a harcosok a világ minden pontján megismerik egymást. Barátságosan a vállamra ütött, én persze nem maradtam adósa, erre a szememben örömtüzek gyúltak és egyből birkózni akart. A csuklyás izma bizisten a fülétől indult, ilyet se láttam még, őserő a cimbora. Hja kérem, aki hároméves korától minden nap birkózik meg verekszik, az csak így marad fent. Játékosan összekapaszkodtunk, hirtelen olyan érzésem támadt, mintha az egri várat próbálnám arrébb lökni egy kicsit, úgyhogy nem is bántam, amikor elengedtük egymást. Éreztem, hogy maradt benne jócskán még tartalék, nem szívesen birkóztam volna vele akkor, amikor elgurul nála a gyógyszer. A mongoloknál nagy hagyománya van a birkózásnak, Dzsingisz maga is támogatta az efféle versengéseket, egyik öccse pedig híres birkózó volt. A mongolok legnagyobb ünnepén, a Naadam versenyen, ami három napig tart, a második nap a birkózóké. Az első nap a lovaglás, nagyon keményen mennek, kicsi, nagy mind bajnok akar lenni, a győztes a nők bálványa lesz. A harmadik napon kerül sor az íjászversenyre, amire egész évben mennek az előselejtezők, a főversenyre már csak az ország legjobb lövészei jutnak el. A Naadam bajnokokat óriási tisztelet övezi Mongólia szerte, egyedül ők viselhetnek olyan süveget, aminek a csúcsdíszje egy nyílveszőhegy. A mongol versenyzők között is akadt néhány ilyen süveg, az egyik egy nagyon fiatal, ránézésre tizenkilenc-húsz év körüli srác fején ült. Kicsit csodálkozva kérdeztem rá angolul, hogy ő tényleg Naadam bajnok-e, bólintott és egyből könnybe lábadt a szeme. Roppant kínos volt a szitu, elég hülyének éreztem magam, a mongolok ráadásul egy pillanat alatt körbekaptak és vadul néztek. Úristen, mibe nyúltam bele? Átfutott az agyamon néhány variáció, az apja után örökölhette, ifjúsági bajnok, mit tudom én, nem akartam megbántani, csak nagyon fiatalnak éreztem még Naadam bajnoknak. Posta Pali barátom mentette meg a helyzetet, ő mondta, hogy tényleg bajnok a legény, most nyerte és még fel sem tudta teljesen dolgozni a címet. A mongol köztársaság elnöke személyesen adja át a bajnokoknak a süvegeket és egy kitüntetést, ami most is ott virított a legény büszke mellén. Megrohanhatták az emlékek, azért hatódott meg ennyire, mindenesetre ezentúl óvatosabb leszek akkor, ha Dzsingisz népétől kérdezek valamit. Lassan be is fejezem a levelem, elég lesz mára ennyi, majd írok a versenyről meg az íjjakról is, a

bhutániaké például teljesen lenyűgözött, pedig láttam már néhány száz íjat.

Utoljára még egy történet Dzsingisz kánról. Már hatalmas hadúr volt, lábainál számtalan nép kincseivel, sátraiban válogatottan szép nőkkel, amikor egyszer megkérdezte a vezéreit, mi a legjobb dolog a világon? Azok töprengeni kezdtek, majd egyikük - Dzsingisz, ha kérdezett valamit, arra választ is várt, lehetőleg hamar- így felelt:

- A végtelen pusztán egy gyors paripa hátán vágatni, jó sólymokkal vadászni, miközben a szél muzsikál a fülemben...

A Világ Ura csóválta a fejét, nem rossz dolog, ez biztos, de van ennél jobb is. A többi emberére tekintett, mire egy másik vezére:

- Egy győztes csata után, egyik kezemben kumisszal teli tömlőt, a másikkal egy szép lányt ölelve, a hőstetteinkről beszélgetve múlatni az időt...

Dzsingisz kán csak intett a fejével, hogy ez sem az igazi, majd látva vezérei tanácstalan arcát, megosztotta velük a titkot:

- Ellenségeid koponyájának reccsenését hallani lovad patái alatt, asszonyaik sikítása, égő váraik látványa, nincs ehhez fogható a földön...

Ő volt Dzsingisz kán, és ezek a zord arcú férfiak és nők körülöttem az ő leszármazottjai. Velük fogunk holnap versenyezni...